

DECIZIE

20 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Oleg Sternioală
Valeriu Doagă
Nicolae Craiu
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Victoria Groza,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Victoria Groza împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, Serghei Railean, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție și încasarea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Victoria Groza, s-a admis apelul incident declarat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, s-a casat hotărârea din 24 mai 2018 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei noi hotărâri prin care s-a respins integral ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Victoria Groza,

c o n s t a t ă :

La 29 decembrie 2017 Victoria Groza a depus cerere de chemare în judecată împotriva IP „Agenția Servicii Publice”, Serghei Railean, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție și încasarea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta Victoria Groza a invocat că a activat în cadrul Oficiului Stare Civilă Soroca din anul 2004, în diferite funcții, ultima funcție deținută fiind funcția de specialist superior al Oficiului Stare Civilă Soroca, Serviciul Stare Civilă, avînd statut de funcționar public.

Reclamanta Victoria Groza a menționat că la 10 august 2017 i-a fost adus la cunoștință ordinul Serviciului Stare Civilă nr. 218 p din 24 iulie 2017 cu privire la preavizarea personalului despre reorganizarea prin fuziune a Serviciului Stare Civilă și lichidarea funcției publice, iar la 19 octombrie 2017 i-a fost adus la cunoștință ordinul nr. 298p din 29 septembrie 2017 cu privire la preavizarea salariaților despre

concediere în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate. La 19 decembrie 2017 i-a fost adus la cunoștință sub semnătură extrasul din ordinul pârâtului nr. 617p din 13 decembrie 2017, prin care a fost eliberată din funcția deținută pe motivul reducerii numărului sau a statelor de personal din unitate, însă cu preambulul acestui ordin și alte dispoziții ale acestuia nu a făcut cunoștință.

Reclamanta Victoria Groza a indicat că ordinul directorului IP „Agenția Servicii Publice” nr. 617p din 13 decembrie 2017 este ilegal și neîntemeiat.

Reclamanta a solicitat admiterea acțiunii, recunoașterea ca fiind ilegal ordinul directorului IP „Agenția Servicii Publice” nr. 617p din 13 decembrie 2017 cu privire la încetarea contractului individual de muncă cu salariații, în temeiul căruia reclamanta a fost concediată din serviciu din cadrul OSC Soroca, anularea ordinului nr. 617p din 13 decembrie 2017 cu privire la încetarea contractului individual de muncă cu salariații, obligarea directorului IP „Agenția Servicii Publice” să revizuiască numirea în funcții conform noii organigrame a angajaților OSC Soroca și să emită ordin de angajare a reclamantei în cadrul Serviciului Stare Civilă Soroca, în funcția de specialist superior, încasarea în mod solidar din contul IP „Agenția Servicii Publice” și a lui Serghei Railean a sumei de 5 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și încasarea din contul IP „Agenția Servicii Publice” a cheltuielilor de judecată.

La 16 februarie 2018 Victoria Groza a depus cerere de concretizare a pretențiilor prin care suplimentar a indicat că la 14 februarie 2018 a expediat în adresa pârâtei IP „Agenția Servicii Publice” o cerere, prin care a informat că la angajarea specialiștilor OSC Soroca, administrația pârâtei a încălcat prevederile art. 183 Codul muncii și dreptul ei preferențial la angajare, în raport cu angajata OSC Soroca, Alla Gîncu, care a deținut o funcție inferioară funcției pe care a deținut-o reclamanta, a obținut performante de evaluare mai joase decât ale sale, are o vechime de muncă mai mică decât a reclamantei și era sancționată cu avertisment, prin ordinul directorului Serviciului Stare Civilă din 14 iulie 2017. Însă, cererea prealabilă nu a fost satisfăcută de către pârâta IP „Agenția Servicii Publice”.

Reclamanta Victoria Groza a menționat că i s-a achitat indemnizația pentru concediu nefolosit pentru 8 zile, în loc de 16 zile, ce i se cuveneau, iar angajatorul i-a reținut carnetul de muncă.

Prin urmare, reclamanta Victoria Groza a solicitat admiterea acțiunii, recunoașterea ca fiind ilegal ordinul directorului IP „Agenția Servicii Publice” nr. 617p din 13 decembrie 2017 cu privire la încetarea contractului individual de muncă cu salariații, recunoașterea ca fiind ilegale acțiunile administrației pârâtei privind neachitarea salariului mediu pentru reținerea carnetului de muncă, timp de 9 zile, recunoașterea ca fiind ilegale acțiunile administrației pârâtei privind achitarea pentru perioada 23 august 2017 – 19 decembrie 2017 a unui salariu mai mic decât salariul ce a fost achitat pentru această perioadă unui specialist superior al IP „Agenția Servicii Publice” Oficiul Soroca și refuzul de recalculare și achitare a salariului pentru această perioadă, egal cu cel primit de către un specialist superior și compensațiilor pentru concediu nefolosit, recunoașterea faptului că la angajarea specialiștilor Oficiului Stare Civilă Soroca, IP „Agenția Servicii Publice” a admis încălcarea prevederilor legislației în vigoare și a dreptului preferențial al reclamantei la angajare, în cazul reducerii numărului sau a statelor de personal, recunoașterea

dreptului său preferențial la angajare în raport cu Alla Gîncu, anularea ordinului directorului pârâtei nr. 617p din 13 decembrie 2017 cu privire la încetarea contractului individual de muncă cu salariații, obligarea pârâtei să-i achite salariul mediu pentru 9 zile, pentru reținerea carnetului de muncă, să recalculeze și să-i achite pentru perioada 23 august 2017 – 19 decembrie 2017 diferența dintre salariul ce i-a fost achitat în această perioadă și salariul unui specialist superior, conform noii organigrame, să efectueze recalcularea compensației pentru concediul nefolosit pentru 16 zile, pentru perioada 23 august 2017 – 19 decembrie 2017, să revizuiască numirea (încadrarea) în funcții conform noii organigrame, a angajaților Oficiul Stare Civilă Soroca și să emită ordin de angajare a reclamantei în cadrul Oficiului Stare Civilă Soroca în funcția de specialist superior, încasarea în mod solidar din contul IP „Agenția Servicii Publice” și a lui Serghei Railean a sumei de 5 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și încasarea din contul IP „Agenția Servicii Publice” a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 01 martie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central s-a admis cererea depusă de IP „Agenția Servicii Publice” privind strămutarea cauzei conform competenței jurisdicționale, s-a strămutat cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victoria Groza împotriva IP „Agenția Servicii Publice”, Serghei Railean, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii, spre judecare la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

Prin hotărârea din 24 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Victoria Groza împotriva IP „Agenția Servicii Publice” și Serghei Railean, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție și încasarea prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată, s-a anulat ordinul IP „Agenția Servicii Publice” nr.617/p din 13 decembrie 2017 „Cu privire la încetarea contractului individual de muncă”, în parte ce ține de concedierea Victoriei Groza, s-a restabilit Victoria Groza în funcția de specialist superior în cadrul Oficiului Stare Civilă Soroca al IP „Agenția Servicii Publice”, începând cu 19 decembrie 2017, s-a încasat din contul IP „Agenția Servicii Publice” în beneficiul Victoriei Groza salariul pentru absența forțată de la muncă pentru perioada 19 decembrie 2017 – 24 mai 2018 în sumă de 18 702, 19 lei, suma de 3 619, 78 lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 517, 30 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, în rest pretențiile din cererea de chemare în judecată depusă de Victoria Groza au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Victoria Groza, s-a admis apelul incident declarat de IP „Agenția Servicii Publice”, s-a casat hotărârea din 24 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei noi hotărâri prin care s-a respins integral ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Victoria Groza împotriva IP „Agenția Servicii Publice”, Serghei Railean, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție și încasarea prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni, de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din data de 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces la data de 28 noiembrie 2018 (f.d.167 vol. II).

Totodată, la data de 02 noiembrie 2018, recurenta Victoria Groza a depus prin poșta electronică cerere la Curtea de Apel Chișinău, prin care a solicitat eliberarea dispozitivului deciziei din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, care a fost recepționată de recurentă la 08 noiembrie 2018, conform trimiterii poștale DS2035037194AS (f.d.166 vol. II).

La fel, instanța de recurs relevă că decizia recurată a fost publicată pe portalul instanțelor naționale de judecată la data de 30 noiembrie 2018.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul a fost declarat de Victoria Groza la data de 19 decembrie 2018 (f.d.169 vol. II), adică cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Prin cererea de recurs împotriva deciziei din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, Victoria Groza a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, de admitere integrală a acțiunii depuse de Victoria Groza.

În motivarea cererii de recurs, suplimentar celor invocate în cererea de chemare în judecată recurenta Victoria Groza a indicat că reorganizarea prin fuziune (absorbție) a Serviciului Stare Civilă cu IP „Agenția Servicii Publice” s-a dispus prin pct.5 al Hotărârii Guvernului privind constituirea Agenției Servicii Publice nr.314 din 22 mai 2017. Prin Hotărârea menționată, s-a dispus ca IP „Agenția Servicii Publice”, în termen de 2 luni, să elaboreze și să prezinte fondatorului spre aprobare structura și efectivul-limită. Astfel, prin ordinul nr.377-A din 21 iulie 2017 „cu privire la aprobarea structurii și efectivului-limită a IP „Agenția Servicii Publice”, au fost aprobate structura și efectivul-limită a IP „Agenția Servicii Publice”.

Până la reorganizare, potrivit statelor de personal ale Serviciului Stare Civilă pentru anul 2017, Oficiul Stare Civilă Soroca includea 9 unități, inclusiv 3 unități de specialist superior, una din care era deținută de recurentă, iar după fuzionarea Serviciului Stare Civilă cu IP „Agenția Servicii Publice”, Serviciul Stare Civilă Soroca al IP „Agenția Servicii Publice”, include 5 unități, inclusiv o unitate de șef serviciu și 4 unități de specialist superior.

Recurenta a specificat că prin ordinul Serviciului Stare Civilă nr.218p din data de 24 iulie 2017 a fost preavizată despre eliberarea din funcția deținută. La data de 26 septembrie 2017, a adresat administrației IP „Agenția Servicii Publice” o cerere prin care a solicitat să fie informată de ce cu ea nu se încheie contract de muncă și de ce nu s-a regăsit în ordinul de angajare. Prin scrisoarea Ol/G-164/17 din data de 25 octombrie 2017 a fost informată că ea a fost preavizată despre lichidarea funcției sale.

Recurenta Victoria Groza a menționat că ordinul nr.298p din data de 29 septembrie 2017 a IP „Agenția Servicii Publice” este caduc, deoarece nu a produs careva efecte și statele de personal ale Serviciului Stare Civilă Soroca nu au fost reduse, dar au rămas 5 unități. Mai mult ca atât, la data semnării acestui ordin Victoria Groza nu era angajată legal în cadrul IP „Agenția Servicii Publice”, deoarece cu ea contract de muncă nu a fost încheiat, ordin de angajare nu a fost

perfectat și înscrieri în carnetul de muncă cu privire la angajarea sa în cadrul IP „Agenția Servicii Publice” nu au fost efectuate.

Recurenta a invocat că deoarece angajatorul, a preavizat-o prin ordinul nr.218p din 24 iulie 2017, urma să o concedieze pe aceasta în termen de 30 zile de la preavizare, adică la data de 23 august 2017, însă IP „Agenția Servicii Publice” a încălcat procedura de concediere a Victoriei Groza.

Recurenta Victoria Groza a menționat că a prezentat probe că a deținut performanțe mai înalte ca ale Allei Gîncu și că a avut dreptul preferențial la angajare, în raport cu aceasta.

La fel, recurenta a precizat că instanța de apel a manifestat lipsă de imparțialitate la judecarea prezentei cauze și a apreciat critic circumstanțele de fapt și drept ale cauzei, dar și probatoriul acumulat, a aplicat eronat normele de drept material, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Recurenta a invocat că legislația muncii nu conține noțiunea de lichidare a unității. Respectiv, la soluționarea acestor litigii se vor aplica normele Codului civil, care determină modul de lichidare a persoanei juridice. Astfel, instanța urmează să verifice dacă a avut loc lichidarea unității și nu reorganizarea, dezmembrarea sau transformarea ei.

Iar, concedierea salariatului în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate are loc în cazul în care reducerea numărului sau a statelor de personal a avut loc real, salariatul nu are dreptul preferențial de a fi lăsat la lucru, salariatul a fost preavizat despre reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate cu 2 luni înainte de reducere, acordîndu-i salariatului ce urmează a fi concediat o zi lucrătoare pe săptămîină cu menținerea salariului mediu pentru căutarea unui alt loc de muncă; desfacerea contractului individual de muncă a fost făcută cu consultarea prealabilă al organului sindical din unitate.

Recurenta a menționat că instanța de apel a interpretat eronat că funcția deținută de Victoria Groza în cadrul Serviciului Stare Civilă avea statutul de funcție publică, iar după lichidarea serviciului la 23 august 2017, funcția deținută de reclamantă a pierdut acest statut. Ori, funcția de specialist superior în cadrul OSC Soroca, cu statut de funcționar public, începînd cu 23 august 2017 a fost lichidată, iar în anexa nr. 1 a statelor de personal a IP „Agenția Servicii Publice” au fost incluse funcții la care urmau să activeze funcționarii publici, fără acest statut.

De asemenea, recurenta a indicat că instanța de apel eronat a stabilit că preavizarea realizată de către Serviciul Stare Civilă prin ordinul nr.218p din 24 iulie 2017, viza doar eliberarea din funcția publică deținută, ori prin acest ordin, Victoria Groza a fost preavizată despre eliberarea din funcția deținută și despre lichidarea funcției publice, în consecință, urmau să fie aplicate efectele prevăzute la art.42 alin.6) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 04 iulie 2008. Astfel, deși funcția deținută de Victoria Groza, anterior fuzionării Serviciului Stare Civilă cu IP „Agenția Servicii Publice” a fost lichidată, iar în altă funcție conform noilor state ale IP „Agenția Servicii Publice” nu a fost angajată legal.

Recurenta Victoria Groza a menționat că instanța de apel eronat a constatat că eliberarea ei la 19 decembrie 2017 a fost realizată în termenul de preavizare instituit

de art. 88 alin. (1) lit. b) Codul muncii. Ori, instanța de apel nu a luat în considerare că la data emiterii ordinului nr.298p din 29 septembrie 2017 cu privire la preavizarea salariaților despre concediere în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate și aducerii la cunoștință a acestui ordin Victoriei Groza la data de 19 octombrie 2017, aceasta nu era angajată legal în cadrul IP „Agenția Servicii Publice”.

Recurenta a invocat că instanța de apel eronat a reținut că Victoria Groza are productivitatea muncii mai joasă, decât Alla Gîncu, care are productivitatea muncii medie. Ori, în cadrul judecării cauzei au fost prezentate probe că Victoria Groza în cadrul activității la Serviciul Stare Civilă a deținut funcția de specialist superior, avea un stagiul de muncă mai mare, sancțiuni disciplinare nu a avut, iar Alla Gîncu avea funcția de specialist și avea sancțiunea disciplinară „avertisment” nestinsă.

La fel, recurenta Victoria Groza a invocat că în cadrul judecării cauzei, angajatorul nu a prezentat probe de ce nu a angajat-o după reorganizare în una din funcțiile Serviciului Stare Civilă Soroca și de ce nu i-a propus un alt loc de lucru în interiorul perioadei de la preavizare până la concediere.

Cu referire la respingerea pretenției privind obligarea pârâtei de a încheia cu Victoria Groza un contract individual de muncă din 23 august 2017, recurenta a precizat că instanța de apel eronat a calificat-o ca fiind pretenție nouă, ori aceasta constituie dezacordul cu soluția primei instanțe de a o restabili la funcția de specialist superior OSC Soroca al IP ASP din 19 decembrie 2017, dar nu de la 23 august 2017. Iar, în caz de constatare că apelanta a înaintat o nouă pretenție, instanța de apel, urma să aplice art.369 alin. (1) Cod de procedură civilă și să restituie apelul.

La 29 ianuarie 2019 în adresa Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, lui Serghei Railean și intervenientului accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii au fost expediate copiile recursului declarat de Victoria Groza, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței. Însă, Serghei Railean și intervenientul accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe în termenul stabilit, la cererea de recurs declarată de Victoria Groza.

Totodată, la 05 martie 2019, IP „Agenția Servicii Publice” a depus referință la recursul declarat de Victoria Groza, prin care a solicitat declararea acestuia ca fiind inadmisibil sau respingerea recursului ca neîntemeiat și menținerea deciziei instanței de apel.

Prin încheierea din 06 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Victoria Groza împotriva deciziei din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost considerat admisibil.

Verificând decizia din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului și casarea deciziei recurate, cu trimiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată, pentru motivele ce succed.

În conformitate art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Articolul 444 din Codul de procedură civilă consemnează că, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată, dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei reiese că la 29 decembrie 2017 Victoria Groza a depus cerere de chemare în judecată împotriva IP „Agenția Servicii Publice”, Serghei Railean, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție și încasarea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamanta Victoria Groza și-a concretizat pretențiile și a solicitat admiterea acțiunii, recunoașterea ca fiind ilegal ordinul directorului IP „Agenția Servicii Publice” nr. 617p din 13 decembrie 2017 cu privire la încetarea contractului individual de muncă cu salariații, recunoașterea ca fiind ilegale acțiunile administrației pârâtei privind neachitarea salariului mediu pentru reținerea carnetului de muncă, timp de 9 zile, recunoașterea ca fiind ilegale acțiunile administrației pârâtei privind achitarea pentru perioada 23 august 2017 – 19 decembrie 2017 a unui salariu mai mic decât salariul ce a fost achitat pentru această perioadă unui specialist superior al IP „Agenția Servicii Publice” Oficiul Soroca și refuzul de recalculare și achitare a salariului pentru această perioadă, egal cu cel primit de către un specialist superior și compensațiilor pentru concediul nefolosit, recunoașterea faptului că la angajarea specialiștilor Oficiului Stare Civilă Soroca, IP „Agenția Servicii Publice” a admis încălcarea prevederilor legislației în vigoare și a dreptului preferențial al reclamantei la angajare, în cazul reducerii numărului sau a statelor de personal, recunoașterea dreptului său preferențial la angajare în raport cu Alla Gîncu, anularea ordinului directorului pârâtei nr. 617p din 13 decembrie 2017 cu privire la încetarea contractului individual de muncă cu salariații, obligarea pârâtei să-i achite salariul mediu pentru 9 zile, pentru reținerea carnetului de muncă, să recalculeze și să-i achite pentru perioada 23 august 2017 – 19 decembrie 2017 diferența dintre salariul ce i-a fost achitat în această perioadă și salariul unui specialist superior, conform noii organigrame, să efectueze recalcularea compensației pentru concediul nefolosit pentru 16 zile, pentru perioada 23 august 2017 – 19 decembrie 2017, să revizuiască numirea (încadrarea) în funcții conform noii organigrame, a angajaților Oficiul Stare Civilă Soroca și să emită ordin de angajare a reclamantei în cadrul Oficiului Stare Civilă Soroca în funcția de specialist superior, încasarea în mod solidar din contul IP „Agenția Servicii Publice” și a lui Serghei Railean a sumei de 5 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și încasarea din contul IP „Agenția Servicii Publice” a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 24 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Victoria Groza împotriva IP „Agenția Servicii Publice” și Serghei Railean, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție și încasarea prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată, s-a anulat ordinul IP „Agenția Servicii Publice” nr.617/p din 13 decembrie 2017 „Cu privire la încetarea contractului individual de muncă”, în parte ce ține de

concedierea Victoriei Groza, s-a restabilit Victoria Groza în funcția de specialist superior în cadrul Oficiului Stare Civilă Soroca al IP „Agenția Servicii Publice”, începând cu 19 decembrie 2017, s-a încasat din contul IP „Agenția Servicii Publice” în beneficiul Victoriei Groza salariul pentru absența forțată de la muncă pentru perioada 19 decembrie 2017 – 24 mai 2018 în sumă de 18 702, 19 lei, suma de 3 619, 78 lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 517, 30 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, în rest pretențiile din cererea de chemare în judecată depusă de Victoria Groza au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Victoria Groza, s-a admis apelul incident declarat de IP „Agenția Servicii Publice”, s-a casat hotărârea din 24 mai 2018 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei noi hotărâri prin care s-a respins integral ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Victoria Groza împotriva IP „Agenția Servicii Publice”, Serghei Railean, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție și încasarea prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată.

Astfel, instanța de recurs relevă că obiect al prezentei acțiuni îl constituie inclusiv ordinul IP „Agenția Servicii Publice” nr.617/p din 13 decembrie 2017 „Cu privire la încetarea contractului individual de muncă cu salariații”, prin care Victoria Groza a fost concediată în temeiul art. 86 alin. (1) lit. c) Codul muncii, și anume în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate (f.d.4 vol. I).

Instanța de recurs menționează că, prin definiție, litigiul individual de muncă este un conflict juridic din domeniul reglementării muncii, care poate fi soluționat în modul stabilit de lege, ale cărui părți sunt salariatul și angajatorul, și al cărui conținut constituie drepturile, obligațiile și interesele părților raportului individual de muncă, ce nu pot fi exercitate ca urmare a divergențelor nesoluționate dintre părți.

Dreptul funcționarilor publici la soluționarea litigiilor individuale de muncă derivă din însuși art.5 din Codul muncii, care asigură tuturor salariaților, fără excepție, dreptul la soluționarea litigiilor individuale de muncă.

Respectiv, în esență litigiul dedus judecății îl constituie un litigiu de muncă cu privire la încetarea contractului de muncă din inițiativa angajatorului, în temeiul art. 86 alin. (1) lit. c) Codul muncii.

Conform art. 86 alin. (1) lit. c) Codul muncii, concedierea – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată – se admite pentru următoarele motive: reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate.

Concedierea salariatului în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate are loc în cazul în care nu este posibil transferul salariatului cu acordul lui la un alt loc de muncă (funcție) în cadrul unității respective. Desfacerea contractului individual de muncă este posibilă cu condiția că salariatul nu avea dreptul preferențial de a fi lăsat la lucru.

Așadar, desfacerea contractului individual de muncă pe motivul reducerii numărului sau a statelor de personal din unitate este întemeiată în cazul în care angajatorul a îndeplinit mai multe condiții, care urmau a fi verificate de către instanțele de judecată.

Colegiul relevă că instanța de apel urma să stabilească cu certitudine dacă reducerea numărului sau a statelor de personal a avut loc efectiv. Acest fapt urmează a fi confirmat prin ordinul cu privire la reducerea numărului de personal și aprobarea noilor state de personal, care trebuie să fie aprobate pînă la începerea evenimentelor ce țin de reducerea numărului de personal.

Instanța de recurs indică că prin Hotărârea Guvernului nr. 314 din 22 mai 2017 Întreprinderea de Stat “Camera Înregistrării de Stat”, Întreprinderea de Stat “Cadastru”, autoritatea administrativă din subordinea Ministerului Justiției “Serviciul Stare Civilă” și autoritatea administrativă din subordinea Ministerului Economiei “Camera de Licențiere” s-au reorganizat prin fuziune (absorbție) cu Instituția publică “Agenția Servicii Publice”.

Prin Decizia IP “Agenția Servicii Publice”, Departamentul înregistrare și licențiere a unităților de drept a fost înregistrată reorganizarea prin absorbție a instituțiilor nominalizate în Hotărârea Guvernului nr. 314 din 22 mai 2017 (f.d.113 vol. I).

Prin Ordinul IP “Agenția Servicii Publice” nr. 27 din 23 august 2017 a fost aprobată organigrama IP “Agenția Servicii Publice” (f.d.125 vol. I).

Prin Ordinul nr. 377-A din 21 iulie 2017 a Cancelariei de Stat al RM a fost aprobată organigrama IP “Agenția Servicii Publice” (f.d.131 vol. I).

Conform Anexei nr. 1 la Ordinul IP “Agenția Servicii Publice” nr. 27 din data de 23 august 2017, în cadrul Serviciului Stării Civile Soroca au fost repartizate 5 funcții, cu statut de funcționari, dintre care 1 funcție – șef serviciu și 4 specialiști superiori (f.d.145 vol. I).

Totodată, instanța de recurs reține că conform Anexei nr. 1 la Ordinul IP “Agenția Servicii Publice” nr. 27 din 23 august 2017, la momentul adoptării noii organigrame menționate supra, în cadrul Oficiului Stare Civilă Soroca erau angajați 1 șef secție, 1 inspector superior, 3 specialiști superiori, 3 specialiști și 1 îngrijitor încăperi de producție (f.d.170-171 vol. I).

Astfel, pentru a stabili dacă reducerea numărului sau a statelor de personal a avut loc efectiv, instanța de apel urma să țină cont de funcția deținută de Victoria Groza la momentul reorganizării și dacă această funcție a fost redusă.

Ori, la materialele cauzei lipsesc anexele 2-3 și 5-6 ale Ordinul IP “Agenția Servicii Publice” nr. 27 din 23 august 2017, în care este indicat expres că statele de personal al IP “Agenția Servicii Publice” se reduc conform acestor anexe. Iar, din materialele cauzei rezultă că la 23 august 2017, Victoria Groza deținea una din cele 3 funcții de specialiști superiori în cadrul Oficiului Stare Civilă Soroca (f.d.170-171 vol. I), iar conform noii organigrame în cadrul Serviciului Stării Civile Soroca urmau să activeze 4 specialiști superiori.

Astfel, Colegiul reține că instanța de apel nu a verificat faptul dacă reclamantei Victoria Groza i s-a propus funcția de specialist superior conform noii organigrame.

Mai mult, conform art. 63 alin (1) lit. c al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 04 iulie 2008 persoana/organul care are competența legală de numire în funcție va dispune eliberarea din funcția publică printr-un act administrativ, care se comunică funcționarului public în termen de 5 zile lucrătoare de la emitere, însă anterior datei eliberării din funcția publică, în următoarele cazuri: autoritatea publică își reduce efectivul de personal sau lichidează

funcția publică, ca urmare a intrării în vigoare a statului de personal în care nu se mai regăsește funcția ocupată de funcționarul public respectiv.

Instanța de recurs menționează că la 10 august 2017 Victoriei Groza i-a fost adus la cunoștință ordinul Serviciului Stare Civilă nr. 218 p din 24 iulie 2017 cu privire la preavizarea personalului despre reorganizarea prin fuziune a Serviciului Stare Civilă și lichidarea funcției publice, fără a fi preavizată despre reducerea numărului de personal (f.d.7 vol. I).

La 19 octombrie 2017 Victoriei Groza i-a fost adus la cunoștință ordinul nr. 298p din 29 septembrie 2017 cu privire la preavizarea salariaților despre concediere în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate, fără a fi preavizată despre reducerea numărului de personal și care funcții au fost reduse (f.d.5-6 vol. I).

La fel, instanța de apel urma să stabilească dacă Victoria Groza a avut dreptul preferențial de a fi lăsată la lucru.

Ori, când se decide cu privire la dreptul preferențial de a fi lăsat la lucru urmează a se lua în considerare prevederile art.183 Codul muncii.

Conform art. 183 alin. (1-2) Codul muncii, în caz de reducere a numărului sau a statelor de personal, de dreptul preferențial de a fi lăsați la lucru beneficiază salariații cu o calificare și productivitate a muncii mai înaltă. În cazul unei egale calificări și productivități a muncii, de dreptul preferențial de a fi lăsați la lucru au:

- a) salariații cu obligații familiale, care întrețin două sau mai multe persoane și/sau o persoană cu dizabilități;
- b) salariații în a căror familie nu sînt alte persoane cu venit de sine stătător;
- c) salariații care au o mai mare vechime în muncă în unitatea respectivă;
- d) salariații care au suferit în unitatea respectivă un accident de muncă sau au contractat o boală profesională;
- e) salariații care își ridică calificarea în instituțiile de învățămînt superior și mediu de specialitate, fără scoatere din activitate;
- f) persoanele cu dizabilități de pe urma războiului și membrii familiilor militarilor căzuți sau dispăruți fără urmă;
- g) participanții la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova;
- h) inventatorii;
- i) persoanele care s-au îmbolnăvit sau au suferit de boală actinică și de alte boli provocate de radiație în urma avariei de la Cernobîl;
- j) persoanele cu dizabilități în privința cărora este stabilit raportul de cauzalitate dintre survenirea dizabilității și avaria de la C.A.E. Cernobîl, participanții la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl în zona de înstrăinare în anii 1986-1990;
- k) salariații care au mai multe stimulări pentru succese în muncă și nu au sancțiuni disciplinare (art.211);
- l) salariații cărora le-au rămas cel mult 5 ani pînă la stabilirea pensiei pentru limită de vîrstă.

Colegiul indică că instanța de apel nu a stabilit cu certitudine dacă Victoria Groza a avut dreptul preferențial de a fi lăsată la lucru.

Instanța de recurs menționează că la anterior concedierii, Victoria Groza deținea funcția de specialist coordonator în cadrul Oficiului Stare Civilă Soroca, conform contractului individual de muncă nr. 247 din 02 august 2004, contractului individual de muncă nr. 268 din 01 noiembrie 2005 și contractului individual de muncă nr. 443 din 01 mai 2008 (f.d.114-122 vol. I).

Prin Ordinul Serviciului Stării Civile nr. 187p din 10 iulie 2012 Victoriei Groza, deținînd funcția de specialist superior i-a fost oferit gardul de calificare

consilier de clasa III (f.d.123 vol. I). Iar, prin Ordinul Serviciului Stării Civile nr. 56p din 20 februarie 2017 Victoriei Groza, deținând funcția de specialist superior i-a fost oferit gardul de calificare consilier de clasa II (f.d.124 vol. I).

Astfel, instanța de apel urma să determine cu certitudine dacă Victoria Groza avea dreptul preferențial de a fi transferată în funcția de specialist superior în cadrul Serviciului Stării Civile Soroca a IP “Agenția Servicii Publice”.

Colegiul menționează că instanța de apel urma să verifice dreptul preferențial al Victoriei Groza prin prisma a 2 criterii, și anume să țină cont de faptul că de dreptul preferențial de a fi lăsați la lucru beneficiază salariații cu o calificare și productivitate a muncii mai înaltă.

Instanța de apel a dat apreciere doar productivității muncii, dar nu a dat apreciere primului criteriu, și anume calificării Victoriei Groza în comparație cu Alla Gîncu, care a fost angajată după reducerea numărului de personal.

Ori, la 23 august 2017, Victoria Groza deținea una din cele 3 funcții de specialiști superiori în cadrul Oficiului Stare Civilă Soroca, iar Gîncu Ala deținea funcția de specialist în cadrul Oficiului Stare Civilă Soroca (f.d.170-171 vol. I).

De asemenea, conform fișelor de evaluare a funcționarilor publici de execuție pentru anul 2015-2016, Victoria Groza a obținut calificativul de evaluare foarte bine (f.d.204-226 vol. I), iar Alla Gîncu pentru anul 2016 a obținut calificativul bine (f.d.227-228 vol. I).

Mai mult, prin Ordinul nr. 209p din 14 iulie 2017 a Serviciului Stării Civile, Alla Gîncu a fost sancționată disciplinar cu avertisment (f.d.229 vol. I).

Colegiul indică că desfacerea contractului individual de muncă în temeiul art. 86 alin. (1) lit. c) Codul muncii urma a fi efectuată cu consultarea prealabilă al organului sindical din unitate.

Astfel, instanța de apel urma să stabilească cu certitudine dacă Serviciul Stare Civilă Soroca avea un organ sindical, dacă Victoria Groza era membră a acestui organ sindical și dacă desfacerea contractului individual de muncă cu aceasta în temeiul art. 86 alin. (1) lit. c) Codul muncii a fost efectuată cu consultarea prealabilă al organului sindical din unitate. Ori, la materialele cauzei lipsește această informație, fiind anexată doar scrisoarea IP “Agenția Servicii Publice” nr. 01/3060 din 08 decembrie prin care angajatorul a solicitat consultarea organului sindical, dar nu este răspunsul organului sindical.

Cu referire la pretenția reclamantei Victoria Groza cu privire la obligarea pârâtei să-i achite salariul mediu pentru 9 zile, pentru reținerea carnetului de muncă, Colegiul reține că instanța de apel eronat a stabilit că reclamanta nu a dovedit că s-a prezentat la data concedierii la serviciul ce deținea carnetul de muncă al acesteia și că i s-ar fi refuzat eliberarea acestuia și nici nu a dovedit că a fost pusă în imposibilitate de a fi angajată la un alt loc de muncă.

La materialele cauzei este anexată cererea Victoriei Groza din data de 19 decembrie 2017 prin care a solicitat eliberarea carnetului de muncă prin poștă (f.d.184).

Însă, nu există probe care ar confirma recepționarea carnetului de muncă de către Victoria Groza, ori la materialele cauzei este anexat doar un extras din registru angajatorului care indică că carnetul de muncă a Victoriei Groza a fost expediat prin curier la 22 decembrie 2017 (f.d.185).

Conform punctului 70 al Hotărârii Guvernului privind carnetul de muncă nr. 1449 din 24 decembrie 2007, în vigoare la data eliberării din funcție a Victoriei Groza, la încetarea contractului individual de muncă încheiat cu salariatul, unitatea este obligată să-i elibereze acestuia carnetul de muncă în ziua eliberării, efectuând înscrierea de eliberare în modul stabilit. Expedierea carnetului de muncă prin poștă se permite numai în cazul în care unitatea are consimțământul în scris al salariatului sau reprezentantului său legal.

Astfel, instanța de apel urma să verifice dacă angajatorul a eliberat Victoriei Groza la data eliberării din funcție 19 decembrie 2017 carnetul de muncă sau dacă salariatul a refuzat recepționarea carnetului de muncă la data eliberării urma a fi întocmit un act privind constatarea refuzului Victoriei Groza de a primi carnetul de muncă.

Subsecvent, Colegiul reține că instanța de apel a emis o soluție contradictorie cu referire la pretenția reclamantei Victoria Groza cu privire la obligarea IP „Agenția Servicii Publice” de a perfecta contract de angajare a reclamantei în cadrul Oficiului Stare Civilă Soroca în funcția de specialist superior începând cu 23 august 2017.

Ori, deși instanța de apel constată că această pretenție nu a fost înaintată în prima instanță, nu a restituit cererea de apel în partea acestor pretenții, dar a lăsat-o fără examinare, menționând că o astfel de pretenție nu a fost înaintată primei instanțe și nu se încadrează în temeiurile instituite de art. 372 alin. (3) Cod de procedură civilă, iar instanța nu este îndreptățită de a oferi unui contract individual de muncă efect retroactiv.

Deși, în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. c) instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul a înaintat o nouă pretenție, neexaminată în primă instanță.

Totodată, instanța de recurs relevă că pe parcursul examinării cauzei în prima instanță, reclamanta Victoria Groza și-a concretizat pretențiile și a solicitat obligarea IP „Agenția Servicii Publice” să emită ordin de angajare a reclamantei în cadrul Oficiului Stare Civilă Soroca, în funcția de specialist superior, fără indicarea datei de la care urmează a fi restabilită în funcție (f.d.248 vol. I).

Prin cererea de apel nemotivată, Victoria Groza a solicitat casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretențiilor înaintate în cererea de chemare în judecată, fără a indica că solicită emiterea ordinului de angajare a reclamantei în cadrul Oficiului Stare Civilă Soroca în funcția de specialist superior începând cu data de 23 august 2017 (f.d.77-78 vol. II).

Iar, în cererea de apel motivată Victoria Groza a solicitat obligarea IP „Agenția Servicii Publice” de a perfecta contract de angajare a reclamantei în cadrul Oficiului Stare Civilă Soroca în funcția de specialist superior începând cu 23 august 2017 (f.d.95 vol. II).

În aceste circumstanțe, instanța de recurs menționează că instanțele de judecată, trebuie, să emită o hotărâre clară, având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, în temeiul principiului clarității hotărârii judecătorești.

Astfel, instanța de recurs constată că, circumstanțele invocate de Victoria Groza în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel au rămas fără o apreciere adecvată a instanței de apel, deși, urmau a fi verificate și analizate minuțios, întru soluționarea obiectivă și corectă a litigiului dedus judecății.

Reieșind din specificul acțiunii deduse judecății, precum și în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei pretențiilor, alături de cele constatate, era indispensabil de a examina cauza în fond și de a verifica cerințele formulate în cererea de chemare în judecată depusă de Victoria Groza prin prisma particularităților, instituite de legislația pertinentă litigiului dedus judecății.

În consecință, Colegiul conchide că instanța de apel, care are atribuții de dezvoltare devolutivă a fondului cazului la judecarea apelului, nu a constatat și elucidat toate aceste circumstanțe, importante pentru soluționarea pricinii în fond, și ca urmare, a pronunțat o soluție neîntemeiată.

Colegiul menționează că art. 20 din Constituția Republicii Moldova prevede că, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că, cererile lor au fost analizate cu atenție, și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară, simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare atrage casarea ei.

Distinct justificărilor expuse supra, instanța de recurs învederează jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care statuează că, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale și de practicile diferite privind prezentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61), iar pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60).

La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari împotriva Finlandei).

Astfel, instanța de recurs conchide că decizia instanței de apel nu conține nici o apreciere, ce ar determina definitiv și incontestabil certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns. Respectiv, instanța de recurs este în imposibilitate de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea hotărâri și nu poate corecta erorile indicate supra.

Ca urmare a celor reținute supra, în sensul art. 6 alin. (1) al CEDO, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul

determinant al concluziilor sale, să prezinte noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se rezume doar la probarea concluziilor unei părți.

Având în vedere problemele de drept ridicate în speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Victoria Groza și de a casa decizia din data de 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău cu trimiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La judecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate supra, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată, reieșind din circumstanțele esențiale ale litigiului dedus judecării.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (2)-(3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Victoria Groza.

Se casează decizia din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Victoria Groza împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, Serghei Railean, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție și încasarea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Valeriu Doagă

Nicolae Craiu

Victor Burduh

Nina Vascan